

Zingen Psalm 73:

Vers 1

Ja waarlijk, God is Isrel goed,
Voor hen, die rein zijn van gemoed;
Hoe donker ooit Gods weg moog' wezen,
Hij ziet in gunst op die Hem vrezen.
Maar ach, hoewel mijn ziel dit weet,
Mijn voeten waren in mijn leed
Schier uitgeweken, en mijn treên
Van 't spoor der godsvrucht afgegleên.

Gebed

Introductie van de Psalm

De rechtvaardige zal geen leed wedervaren, maar de goddelozen zullen met kwaad vervuld worden. Dat staat in Spreuken 12 vers 21. En in het boek Spreuken vind je meerdere van dergelijke uitspraken.

Psalm 34. *Wentel uw weg op de Here en hij zal het maken.*

Heb jij wel eens gedacht (of ook gezegd): Waarom moet mij dat overkomen?

WAAROM?

Asaf, de dichter van Psalm 73, doet dat. Hij moet meemaken dat goddeloze Israëlieten, die met God totaal geen rekening houden, voorspoed hebben; en dat hij zelf, terwijl hij toch zo trouw en oprecht de HEERE vreest, dagelijks zoveel tegenspoed en moeite ervaart, juist ook van die goddelozen... Zij zijn niet in de moeite tot hun dood toe en mijn bestraffing is er alle morgens.

Hoe kan dat?

Voor Asaf (en voor mij) zijn deze vragen te hoog. We kunnen God niet begrijpen. Toch geeft God aan deze tobber een antwoord, waardoor hij 'eruit' is. Nee, Hij legt het niet uit, zodat Asafs verstand het begrijpt, maar Hij laat hem iets zien van wat er hiernamaals is: de goddelozen zinken weg in eeuwige ellende. Asaf en allen die met hem de HEERE eerbiedig vrezen en hartelijk liefhebben, mogen zien op de heerlijkheid die aan hen geopenbaard zal worden.

Asaf belijdt hoe erg het was om zo opstandig tegen God te zijn en kritiek te durven hebben op Zijn bestuur. **Ds. W. Pieters** zegt: *In plaats van ons in te zetten om Zijn bestuur te begrijpen, kunnen we ons beter inzetten om het te aanvaarden en Hem daarvoor te aanbidden...!*

In de laatste twee verzen van deze Psalm wordt ons opnieuw het belangrijke onderwerp van heel het Psalmboek voorgehouden, namelijk dat er twee groepen mensen zijn:

1. "Zie, die ver van U zijn, zullen vergaan. U roeit uit, al wie van U afhoereert.

2. Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen. Ik zet mijn betrouwen op de Heere HEERE, om al Uw werken te vertellen.”

Vanuit jezelf hoor je bij de afhoerenden. God alleen kan jou, uit genade, leren je vertrouwen helemaal op Hem te stellen.

Bij U zal ik gedurig zijn.

U houdt mij vast in nood en pijn,

In wat mij ook mocht overkomen.

U hebt mij bij de hand genomen.

U zult mij leiden door Uw raad,

O God, Die steeds mij gadeslaat,

En daarna mij, door u bereid,

Opnemen in Uw heerlijkheid.

(Vers 12 in de berijming van ds. Meeuse)

Schriftlezing: Psalm 73 De opbouw van Psalm 73 is als volgt:

- opening over Gods goedheid (vs.1),
- ontmoediging (vs.2-3),
- beschrijving van de boosdoeners (vs.4-12),
- ontmoediging (vs.13-14),
- verandering in de psalmist (vs.15-20),
- vernieuwde overtuiging (vs.21-26),
- samenvatting van negatieve en positieve gevolgen (vs.27-28). (studiebijbel)

Asaf is de naam van enkele personen uit de Hebreeuwse Bijbel. De bekendste hiervan was een Leviet (1 Kronieken 6:39-43) en een van de drie leiders van het koor in de tabernakel (1 Kronieken 6:31-39). Psalm 50 en Psalmen 73 tot en met 83 worden aan deze Asaf toegeschreven.

Psalm 74, 79 en 80 gaan over de verwoesting van de tempel, dat was na de tijd van David en na de tijd van deze Asaf. Toen waren er nakomelingen van Asaf die in de tempel als zangers aangesteld waren. De zgn. Asafieten. Waarschijnlijk hebben zij deze psalmen geschreven.

Psalm 73 lijkt een heel persoonlijk getuigenis van Asaf te zijn. Wat precies zijn ‘bestrafing elke morgen’ geweest is, weten we niet. Dat geeft ook niet, het is opgeschreven om ons iets te leren.

Kernwoord: Immers (vers 1)

Evenwel, nochtans, zekerlijk. Ja, waarlijk. *Met deze woorden breekt de profeet uit, nadat hij een zware inwendige strijd en aanvechting, vanwege der goddelozen tijdelijk geluk, overwonnen had.*

Het woord **Immers** komt 3x voor in deze psalm (vers 1, 13 en 18, bij de start van elk nieuw gedeelte volgens de BmU)

Asaf beschrijft in deze psalm zijn worstelingen met de vraag hoe God de goddelozen in voorspoed kan laten leven, terwijl de Godvrezenden met tegenspoed te kampen hebben. In dit eerste vers vertelt hij direct al de conclusie waartoe hij, na zijn worstelingen, is gekomen.

In de opbouw van de psalm vormen de verzen 1 en 28 een inclusio, omdat deze twee zinnen met dezelfde thematiek de overige tekst omringen. Vers 1 is een algemene belijdenis van Gods rechtvaardigheid, terwijl de psalmist in vers 28 uitspreekt dat hij zijn vertrouwen op Hem stelt. Uiteindelijk mag hij toch weer eindigen zoals hij begonnen is. Hoe begon hij dan? Immers is God Israël goed degene die rein van hart zijn.

En dan aan het eind lees je weer dat woord goed. Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te zijn. Ik zet mijn betrouw op de Here, HEERE om al uw werken te vertellen. Daarom mogen we het thema van deze Psalm 73 samenvatten met: het grote goed om nabij God te zijn.

Kernwoord: Bijkans uitgeschoten

Na de verklaring over de goedheid van God gaat de psalmist in op zijn persoonlijke situatie, die op gespannen voet stond met die belijdenis. Hij omschrijft zichzelf als iemand die op het juiste pad wandelt, maar door omstandigheden het gevaar liep op een verkeerd pad terecht te komen (vs.2). Er waren veel verleidingen en gevaren die hem aanspoorden een andere weg te gaan. Zijn voetstappen waren bijna afgeweken en het scheelde weinig of zijn voeten waren uitgegleden. De psalmist geeft hiermee aan dat zijn geloof in Gods zorg en voorzienigheid bijna was bezweken. De reden voor zijn oprukkend ongeloof was de jaloezie tegenover arrogante mensen vanwege de waargenomen voorspoed van goddelozen (vs.3).

Kernwoord: Hoe zou het God weten? Vers 11

Gods volk vraagt zich wel eens af, of de Heere ervan afweet:

Berijmde vers 6

Dan peinst de ziel: is 't waar, zou God
Ook weten van mijn droevig lot?
Zou d' Allerhoogste van mijn klagen
En bitt're rampen kennis dragen?

Dan gaat het over de alwetendheid van God.

En over het geloven in die alwetendheid en het ervaren daarvan.

Kernwoord: Totdat (vers 17)

Plotseling, zo uit het niets? Komt er verandering! Nee, niet uit het niets, dit is het moment dat de Heere ingrijpt, de ogen opent en iets laat zien. De Heere gaat het met eerbied gesproken niet allemaal uitleggen aan Asaf en aan Zijn kinderen. Soms laat Hij alleen iets zien. Ze mogen zien op 'de vergelding des loons' Het loon, de bezoldiging op de zonde en op de genadegift van God, het eeuwige leven.

Totdat. Wat een genade als de Heere ons een 'totdat' in ons leven geeft. Het moment dat je je leven gaat zien zoals God het ziet.

- zoals de verloren zoon, toen hij tot zichzelf kwam,
- totdat de Heere het hart van Lydia opende,
- totdat de Heere mij stilzette en ik niet verder kon zo.

Kent u/ ken jij een 'totdat' in je leven? Dat kan zoals bij Saulus van Tarsen, krachtadig, in een ogenblik, het kan ook als Samuel van de kinderjaren af. Maar een moment of een tijd dat het anders wordt in je leven.

Kernwoord: ik in Gods heiligdom inging (vers 17a)

Dat moment is hier in het leven van Asaf. Dat is niet als hij moedeloos in zijn stoel zit, maar als hij in het heiligdom ingaat. We weten niet precies wat daar is gebeurd, maar weten wel dat zijn verblijf daar een verandering in zijn denken teweegbracht. Het is mogelijk dat hij, evenals Samuël (1Sam.2) en Jesaja (Jes.6), een bijzondere openbaring van God kreeg. Het is ook mogelijk dat hij door de liederen, door de verkondiging van de Thora of door een ontmoeting met een priester op indringende wijze werd bepaald bij Gods verbondstrouw. Een soortgelijke ervaring in het heiligdom staat in Ps.63:3, waar David verklaart dat hij daar Gods macht en heerlijkheid heeft aanschouwd. Zag hij de offers, zag hij het bloed vloeien, hij ziet de schaduwendienst die vooraf afbeeldde dat het Lam Gods de zonde der wereld weg zou nemen. Dat Hij als een lam ter slachting geleid wilde worden om voor diegenen die zich als een groot beest hebben leren kennen te boeten voor hun zonden.

Kernwoord: op hun einde merkte (vers 17b)

Niet: op **mijn** einde merkte. Nee, Asaf ziet het einde van de goddelozen. *Immers zet Gij hen op gladder plaatsen. Gij doet hen vallen in verwoestingen. (vers 18)*

Asaf realiseert zich het levenseinde van de goddelozen en dat geeft hem een uitweg uit zijn worstelingen. Hoewel de goddelozen nú misschien voorspoed hebben, kan er

spoedig een einde komen aan hun leven. Zo maar ineens als de HEERE een 'totdat' in hun leven geeft. Een 'tot zover en niet verder'. Dan zullen ze vergaan, zoals een droom verdwijnt als we wakker worden.

Later in de Psalm mag Asaf ook op zijn eigen einde merken. Die ogenblikken geeft de HEERE ook in het leven van Zijn kinderen.

Een kernvers is: vers 22 *Ik was een groot beest bij U.*

Voordat de psalmist spreekt over zijn vernieuwde vertrouwen, blikt hij nog even terug en spreekt over de toestand waarin hij zich eerder heeft bevonden. Zijn hart was verbitterd en hij was tot diep in zijn gevoelsleven gekrenkt (vs.21) Ook was hij toen dom en zonder verstand in zijn gedrag. Hij gedroeg zich bij God als een redeloos beest (vs.22).

Kanttekening Statenvertaling: Dat is, **zeer beestelijk**. Hebr. **behemoth**; dat is, **beesten**. Welk woord gebruikt wordt Job 40:10, naar sommige gevoelen, van den olifant. De zin is: "ik mocht met recht bij U gehouden worden zo onverstandig en beestelijk als de beesten zelf." Hiermee geeft de psalmist een indringende omschrijving van de situatie waarin hij verkeerde tijdens zijn twijfels aan het godsbestuur. De psalmist belijdt echter dat God toch steeds bij hem was en zijn rechterhand vatte (vs.23). Het vastpakken van de rechterhand is een aanduiding voor bijzondere bescherming. Die bescherming was er niet alleen vroeger, maar God zal ook in de toekomst met hem zijn. Het is alles door en uit genade omdat God de rechterhand van Asaf had gevat. **Amazing grace**: het was genade dat ik christen werd, genade dat ik christen bleef. Genade heeft mij steeds geleid, genade brengt mij thuis (and Grace will lead me home)

De Heere zal hem leiden volgens zijn raad en hem daarna in Zijn heerlijkheid opnemen (vs.24)

Kernwoord: leiden door Uw raad (vers 23)

Gij zult mij leiden door Uw raad,

Dat zijn de momenten in het leven van Gods volk, dat ze wel eens over alles heen mogen zien, over kruis en moeite over verdriet, over alles wat hen in dit leven wedervaart. Dat ze mogen zien op de heerlijkheid die hen bereid is, waar niemand meer zal zeggen ik ben ziek, waar geen kruis, geen lijden, geen verdriet, geen zonde, geen afwijken van de Heere, geen zondig eigen ik meer zal zijn, maar dat de Heere alles zal zijn en in allen.

Psalm 138: 4 Datheen

Gij zult mijn kruis eindigen hier;

Want goedertier'
Zijt Gij gestadig;
Het werk Uwer handen zult Gij
Volvoeren vrij,
O Heer' genadig.

Kernwoord: en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen (vers 24)

Vb. van een buschauffeur die tegen een oude vrouw zegt die met moeite de bus inkomt: zo vrouwtje jij hebt je beste tijd gehad. Nee, zegt ze, mijn beste tijd komt nog

Psalm 65 vers 2 Datheen

Al mijn misdaden en mijn zonden
Waren zeer groot en zwaar;
Maar Uw goedheid, niet om doorgronden,
Vergaf die al voorwaar.
Wel Hem, dien Gij hebt uitgelezen,
Dat hij bij U zij, Heer!
Die ook altijd bij U mag wezen,
Zonder te scheiden meer.

Retorische vraag vers 25

Na de verklaring over Gods bescherming in verleden, heden en toekomst volgt een **retorische vraag** waarin de dichter uitroept: 'Wie heb ik behalve U in de hemel?' (vs.25). Hij begeert niets buiten God op deze aarde. Hij geeft hiermee aan dat hij geen andere zekerheid heeft dan God alleen. Deze overtuiging wordt op indringende wijze verder uitgewerkt in het volgende vers. Het is mogelijk, dat zijn vlees en hart bezwijken en het lichaam aftakelt (vs.26). In zo'n moeilijke situatie zal God tóch voor altijd het steunpunt van zijn hart en zijn deel zijn.

Psalm 73 : 13 Datheen

Als ik dan U heb, o Heer mijn!
Zou daar iets anders mijn God zijn?
Zou ik ergens groot ofte klene,
Een God hebben dan U allene?

Kernwoord is: afhoereren. (vers 27)

Want ziet, die verre van U zijn, zullen vergaan; Gij roeit uit al wie van U afhoereert. Gij roeit hen uit die afhoereren (berijmd)

“Dat is, geestelijke hoererij of overspel bedrijft; iets anders liever hebbende dan U”.

Leviticus 17 : 7 **nahoereren**: Dat is, met welke zij afgoderij bedrijven, want gelijk ene vrouw hoereert, haar lichaam iemand anders dan haar wettelijken man gemeen makende, alzo is het geestelijke hoererij, wanneer de mens de liefde en eer, die hij God alleen schuldig is, den afgoden of enigen schepselen uitwendig of inwendig toeëigent.

De wisseling in werkwoordvorm van vs.27a (imperfectum) naar vs.27b (perfectum) geeft een climax weer: eerst spreekt de psalmist over oordeel in algemene zin en daarna over een concreet oordeel.

Slot van de psalm (vers 28)

Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen; ik zet mijn betrouwen op den Heere HEERE, om al Uw werken te vertellen.

Wat is het grootste voorrecht van een christen? Dat hij mag weten van Gods nabijheid.

Voor veel gelovigen is deze psalm dierbaar, omdat hij zicht geeft op eeuwig leven bij God. Het lied is voor velen **een troostpsalm op hun sterfbed**. Voor een christen is nog veel duidelijker dan in het Oude Testament het geval was, dat hij door de Here Jezus goddelijke nabijheid tijdens (2Kor.1:10) en na dit leven (1Tes.1:10) mag ervaren.

Er kunnen tijden van beproeving en aanvechting zijn, maar deze zijn bedóeld om ons te louteren (Jak.1:2-15). In plaats van verwarring over de omstandigheden te hebben, is de apostel Paulus gericht op God en heeft hij een vrede die het verstand te boven gaat en ook het vertrouwen dat God in alles nabij is (Fil.4:4-13).

Zingen Psalm 73: 12